

Universitat Autònoma de Barcelona

FACULTAT DE LLETRES

***DEPARTAMENT DE FILOGIA
FRANCESA I ROMÀNICA***

PROGRAMES DE LES ASSIGNATURES COMUNES A TOTES LES FILOGIES

CURS 2004-05

FILOLOGIA CATALANA (curs 2004-2005)

ASSIGNATURA

28471 Lingüística

Total crèdits

10,5

Cicle

1

Tipus d'assignatura

troncal

anual

Professors

J.A. Argenter, S. Balari, D. Poch

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

L'objectiu d'aquesta assignatura és que l'estudiant assoleixi una formació bàsica en Lingüística que abraci les característiques generals del llenguatge, els principals conceptes referents a l'estructura del llenguatge i els aspectes més significatius del seu ús social.

ESBÓS DEL TEMARI

1) CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL LLENGUATGE.

1. Conceptes generals i prejudicis lingüístics. La diversitat i la universalitat del llenguatge. El llenguatge i les llengües. Lingüística i preconcepcions lingüístiques.
2. L'aspecte comunicatiu del llenguatge. La comunicació lingüística. Les funcions del llenguatge. El llenguatge com a sistema de signes. El signe lingüístic. Relacions paradigmàtiques i sintagmàtiques. La doble articulació del llenguatge. Nivells i operacions de l'anàlisi lingüística.
3. Aspecte creatiu del llenguatge. El llenguatge com a sistema de coneixement. Llenguatge: activitat i forma.
4. Aspecte biològic del llenguatge humà. L'origen. L'adquisició del llenguatge. Gramàtica universal i gramàtica particular. Les famílies lingüístiques i els criteris de classificació. Tipologia lingüística i universals lingüístics.
5. L'organització de la gramàtica.

2) L'ESTRUCTURA DEL LLENGUATGE.

1. Llengua oral i llengua escrita. Sistemes de representació gràfica de la llengua. Les relacions entre sons i grafies. Caracterització articulatòria i acústica dels elements segmentals. Els elements suprasegmentals. La transcripció fonètica: els alfabet fonètics. La percepció de la parla.
2. Les unitats de l'anàlisi fonològica: fonemes, al·lòfons i trets distintius. Les classes naturals. Els processos fonològics. La representació fonològica i la representació fonètica.
3. Les unitats de l'anàlisi morfològica: mot, morfema, morf i al·lomorf. Processos morfològics: flexió, derivació i composició. Les tipologies morfològiques: llengües aïllants, aglutinants i flexives.
4. Gramaticalitat i correcció. Les unitats de l'anàlisi sintàctica. L'estructura sintàctica com a estructura jeràrquica. Categories gramaticals. Categories sintàctiques. Categories lèxiques. Categories funcionals. Les funcions sintàctiques. Arguments i adjunts. Ordre bàsic dels constituents de l'oració. Tema i rema. Tipologia sintàctica.

5. Relacions de sentit entre unitats lèxiques. Significat central i significat perifèric. Camps semàntics o conceptuals i camps lèxics. L'estructuració del lèxic. El significat estrictament lingüístic i la interpretació d'enunciats. Significat del mot i significat de l'oració. La composicionalitat del significat. Relacions estructurals. Contingut proposicional i relacions de sentit entre proposicions. El significat discursiu.

3) L'ACTUACIÓ LINGÜÍSTICA

1. Comunicació verbal i comprensió d'enunciats. Aspectes cognitius i socials associats amb l'ús del llenguatge. Els actes de parla. Informació explícita i informació implícita en l'ús del llenguatge. Implicatures i pressuposicions. Implicacions lògiques i implicacions pragmàtiques. La noció de context. La dixi. El context i la noció d'entorn cognoscitiu. El problema de l'accessibilitat de la informació.

2. Diversitat lingüística i variació inherent. Variació en la comunitat lingüística: llengua, dialecte, subdialecte i idiolecte. El concepte de "llengua estàndard". Territori i variació dialectal: dialectologia. Grup social i variació sociolectal: significació social del llenguatge. Context i variació situacional: els estils de parla.

3. L'evolució de les llengües. La variació com a origen del canvi. Causes internes i causes externes del canvi. La difusió del canvi. Paradigmes d'explicació del canvi. L'estudi del canvi en curs.

4. La llengua i la societat: la noció de comunitat lingüística. El contacte de llengües. Multilingüisme, Bilingüisme, Diglòssia. L'alternança de llengües. Manteniment / substitució d'una llengua. Mort d'una llengua. El concepte d'interferència. Pidgins i criolls. La planificació i la política lingüística.

5. Definició de llengua materna. Adquisició del llenguatge. Paradigmes d'explicació. La segona llengua: adquisició o aprenentatge?. L'individu bilingüe / multilingüe i la seva competència. Interferència i transferència entre L1 i L2. El concepte d'interllengua i el paper dels universals. Interacció de la L2 amb la L1 i amb la GU.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

La bibliografia que s'inclou a continuació és de caràcter general i inclou només manuals. Els professors de l'assignatura indicaran, durant el curs i per cadascun dels temes, quines són les lectures obligatòries de caràcter específic.

Aitchison, J. (1981), *Language Change: Progress or Decay?*, University Books, New York. Traducció al castellano: *El cambio en las lenguas: ¿progreso o decadencia?*, Barcelona, Ariel, 1993.

Akmajian, A.; Demers, R.A., Farmer, A.K., Harnish, R.M. (1995), *Linguistics: An introduction to language and communication*, Cambridge, The MIT Press, 4th edition.

Akmajian, A.; Demers, R.A., Harnish, R.M. (1979), *Linguistics. An Introduction to Language and Communication*, Cambridge, The MIT Press. Trad. Castellana y adaptació de V. Demonte y M. Mora, *Lingüística: Una introducció al llenguatge y a la comunicació*, Madrid, Alianza Editorial (*Alianza Universitaria Textos*, 81), 1984.

Appel, R.; Muysken, P. (1987), *Language Contact and Bilingualism*, London, Edward Arnold. Traducció al castellano: *Bilingüismo y lenguas en contacto*, Barcelona, Ariel, 1995.

Escandell, V. (1993), *Introducció a la Pragmàtica*, Barcelona, Anthropos (reeditado en Ed. Ariel, 1997).

Finegan, E. (1989), *Language: Its Structure and Use*, Forth Worth, Harcourt, Brace & Company.

Finegan, E.; Besnier, N. (1989), *Language. Its Structure and Use*, New York, Harcourt Brice Jovanovich.

Fromkin, V.; Rodman, R. (1974), *An Introduction to Language*, New York, Holt, Reinhart & Winston.

Hudson, R. (1980), *Sociolinguistics*, Cambridge, Cambridge University Press. Traducció al castellano: *Sociolingüística*, Barcelona, Anagrama.

Labov, W. (1972), *Sociolinguistic Patterns*, Filadelfia, University of Pennsylvania Press. Traducció al castellano: *Modelos sociolingüísticos*, Madrid, Cátedra, 1983.

Martin Vide, C. (ed.) (1996), *Elementos de lingüística*, Barcelona, Octaedro (*Octaedro Universidad, Textos*).

O'Grady, W.; Archibald, J.; Aronoff, M.; Rees-Miller, J. (2001), *Contemporary Linguistics. An Introduction*. Boston, Bedford / St. Martin's.

Student site: <http://www.bedfordsmartins.com/linguistics/>

Radford, A.; Atkinson, M.; Britain, M.; Clahsen, H.; Spencer, A. (1999), *Linguistics. An Introduction*, Cambridge, Cambridge University Press. Traducció al castellano de N. Bel, *Introducción a la lingüística*, Madrid, Cambridge University Press (*Lingüística*), 2000.

Els estudiants que necessitin una introducció als conceptes bàsics poden consultar: Tusón, J. (1984), *Lingüística. Una introducció al estudio del lenguaje con textos comentados y ejercicios*, Barcelona, Barcanova (*Textos universitarios*), 1991: 4ª edició.

TUTORIES INTEGRADES

Les tutories integrades es faran en l'horari i l'aula previstos per la Facultat i s'hi faran dos tipus d'activitats segons les necessitats dels estudiants:

- a) Pràctiques a l'aula: Resolució de problemes i exercicis relacionats amb el contingut del programa desenvolupat a les classes.
- b) Aclariment de dubtes i reforç de qüestions, temes i idees clau: aclariment d'aquelles nocions que han quedat poc clares durant un període de docència determinat.

FORMA D'AVUACIÓ

L'avaluació es farà a partir d'un examen final que constarà de diverses preguntes sobre continguts fonamentals i també d'alguns problemes o exercicis pràctics.

La nota d'aquest examen final serà matisada pel resultat, actitud i participació a les classes i també per la presentació escrita dels exercicis i activitats que es facilitaran al principi i al llarg del curs.

El mes de febrer es realitzarà una prova per avaluar el coneixement dels temes vistos fins aquell moment.

NOTA PER ELS ESTUDIANTS QUE NO HAGIN SUPERAT LES ASSIGNATURES DE PLA VELL "LINGÜÍSTICA GENERAL - I" I/O "LINGÜÍSTICA GENERAL - II":

Els estudiants que es trobin en aquesta situació hauran de posar-se en contacte amb els professors de l'assignatura "Lingüística" per determinar la manera com seguiran el curs. No obstant això, cal que sàpiguen que el contingut de l'antiga "Lingüística General - I" es correspon amb els blocs 1 i 2

del programa de "Lingüística" i que el contingut de l'antiga "Lingüística General – II" es correspon amb el bloc 3 del programa de "Lingüística".